



Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Opava 18.4.2011
čj. SRS 031400/2011

Oblastní odbor SRS

Jaselská 552/16

746 82, Opava

Zpráva č. 3 oblastního odboru OPAVA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 4.–17.4.2011

1. Počasí

V uvedeném období panovalo pravé aprílové počasí od ranních mrazíků po odpolední maxima nad 20 °C, od nedostatku srážek až po ojedinělé bouřky, lokálně vydatné přeháňky, a to včetně sněhových ve vyšších, ale i středních polohách. První ochlazení přišlo 4.4., druhé, citelnější, 8.4. Ranní teploty se pohybovaly kolem 0 °C, a to včetně občasných slabých mrazů, odpolední teploty stoupaly jen mírně nad 10 °C, většinou bylo oblačno až zataženo, větrno. 12.4. přešla další studená fronta, tentokrát lokálně s vydatnějšími srážkami i sněhovými přeháňkami. Na konci období stoupaly především denní teploty.



2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Po intenzivním nárůstu zelené hmoty a rychlém fázování jsou porosty v dobrém zdravotním stavu. Výskyty chorob a škůdců jsou většinou slabé, zaplevelení porostů také většinou slabé, pouze lokálně silnější. Polní práce se soustřeďují hlavně na přípravu půdy k setí, přihnojování ozimů, provádí se chemická ochrana proti plevelům, místy i proti houbovým chorobám.

OBILNINY

Porosty ozimů jsou většinou vyrovnané, rovnoměrně vzešlé, se slabým zaplevelením, výskyty škodlivých organismů jsou většinou slabé, lokálně až střední.

PŠENICE OZIMÁ (RF 25–30 BBCH)

Lokálně jsou zjišťovány první slabé výskyty **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)**, a to v okrese Jeseník (Javorník – Ves) 5.4. a v okrese Nový Jičín (Kunín) 12.4. V okresech Bruntál (Krnov) a Jeseník (Javorník – Ves) byly zaznamenány lokálně střední výskyty **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)**.

Pozorování padlí se provádí v době objevení posledního listu (37 BBCH). Kontrolují se 2 odnože na 10 místech při úhlopříčném průchodu porostem. Prohlíží se 3. list shora, tvořící se praporcový list se nebere v úvahu.

Ošetří se porosty, u nichž je napadeno více než 60 % odnoží.

První výskyt imag **kohoutků (*Oulema spp.*)** v porostech ozimých pšenic byl zjištěn v okrese Jeseník (Javorník – Ves) 8.4. Tamtéž byl zaznamenán střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**, zejména na okrajích pozemků.



Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků nebezpečných a zvláště nebezpečných pro suchozemské obratlovce tři dny před zahájením aplikace uživateli honitby, příslušnému pracovišti Státní rostlinolékařské správy, příslušnému pracovišti Krajské veterinární správy a projednat s uživatelem honitby vzájemný postup a opatření k omezení rizika ohrožení zvěře.

Lokálně střední až silné zaplevelení zejména rozrazilky (Veronica sp.), heřmánky (Matricaria sp.) a violkami (Viola sp.) bylo zaznamenáno v okresech Bruntál (Krnov) a Jeseník (Dolní Skorošice).

JEČMEN OZIMÝ (RF 25–31 BBCH)

Až střední výskyt žloutnutí porostu vlivem sucha bylo zaznamenáno v okrese Šumperk (Bohutín). V důsledku vyzimování a špatné regenerace, společně s výskytem růžové sněžné plísňovitosti obilnin (Monographella nivalis) a obecné krčkové a kořenové hniloby (Gibberella spp.) byly zaorány části porostů v k.ú. Myslejovice a Nezamyslice v okrese Prostějov.

Lokálně střední výskyty padlí ječmene (Blumeria graminis) byly zjištěny v okresech Jeseník (Tomíkovice) a Přerov (Prosenice).

Pozorování padlí ječmene v ječmeni ozimém se provádí při plném odnožování rostlin (25 BBCH) až objevení 2. kolénka (32 BBCH). Kontrolují se 2 odnože na 10 místech při úhlopříčném průchodu porostem. Ve fázi 25 BBCH se hodnotí celá rostlina.

Ošetří se porosty, u nichž je napadeno 10 a více % rostlin (odnoží).

1. výskyt kohoutka modrého (Oulema gallaeciana) v porostu ozimého ječmene byl zaznamenán v okrese Přerov (Prosenice) 12.4.

Lokálně je zjišťováno až střední zaplevelení zejména rozrazilky (Veronica sp.), svízelem (Galium sp.) a violkami (Viola sp.) (okres Jeseník, k.ú. Tomíkovice).

JEČMEN JARNÍ (RF 10–13 BBCH)

Porosty většinou dobře a rychle vzešly, jsou vývojově i vzrůstově vyrovnané, většinou bez výskytu chorob a škůdců. V okrese Prostějov (Němčice nad Hanou) byly lokálně zjištěny nevýznamné primární výskyty sítovitě a okrouhlé skvrnitosti ječmene (Pyrenophora teres) a první slabé výskyty dřepčíka obilního (Phyllotreta vittula).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 32–53 BBCH)

V okrese Jeseník bylo zaznamenáno jak poškození suchem (Javorník – Ves), tak lokálním přemokřením (Mikulovice – 7 ha bude pravděpodobně zaoráno). V okrese Šumperk (Sudkov) jsou lokálně vlivem podzimního podmáčení v kombinaci s poškozením mrazem výpadky rostlin v ohniscích a na okrajích pozemků až 10 %.

Ve sledovaném období byly ve všech okresech zjištěny první výskyty blýskáčka řepkového (Meligethes aeneus). Výskyty jsou zatím slabé, místy i nulové, pravděpodobně také vlivem reziduálního působení insekticidů na pozemcích ošetřených proti stonkovým krytonoscům (Ceutorhynchus spp.). Ojedinelý střední výskyt blýskáček byl zjištěn v okrese Jeseník (Bernartice) na neošetřených okrajích porostu.

Výskyt brouků se sleduje 1 x týdně od dosažení teploty 9 °C ve 14. hodin do začátku květu řepky. Hodnotí se počet brouků na 50 vrcholových květenstvích.

Ošetření se provede u porostů, kde je v průměru více než 300 brouků na 100 vrcholových květenství.



Další střední výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly zjištěny v okresech Jeseník (Javorník - Ves) a Prostějov (Němčice nad Hanou).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti hraboši polnímu viz pšenice ozimá.

OKOPANINY

ŘEPA (RF 00 BBCH)

Líhnutí zakladatelek **mšice makové (*Aphis fabae*)** ze zimních vajíček na brslenech bylo zaznamenáno na dalších lokalitách, a to v okresech Frýdek-Místek (Staříč) 12.4. a Prostějov (Kobeřice) 8.4.

Ošetření se signalizuje u semenaček při zjištění prvních larev mšice makové se základy křídel, u technické cukrovky při ukončení hlavního přeletu, tj. když 95 % okřídlených mšic opustilo brsleny.

PÍCNINY

Další střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl zjištěn v okrese Jeseník (Uhelná).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti hraboši polnímu viz pšenice ozimá.

CHMEL (RF 08 BBA)

Ve chmelnicích probíhá řez chmele. První slabý výskyt imag **lalokonosce libečkového (*Otiorrhynchus ligustici*)** byl zjištěn v okrese Přerov (Lazníky) 12.4.

OVOCNÉ DŘEVINY

Škůdci přezimující ve stádiu vajíček jsou vylíhlí. Převládají slabé výskyty, silnější výskyty jsou zjišťovány hlavně na neošetřovaných stromech v silničních stromořadích, extenzivních sadech a na rozptýlené zeleni.

Jádroviny

JABLOŇ (RF 53–55 BBCH)

V okrese Olomouc (Vilémov) byl zjištěn silný výskyt **mšic (*Aphididae*)**.

Pozorování počtu květních nebo listových růžic s výskytem kolonií mšic se provádí od fenofáze zeleného poupěte do plného růžového poupěte.

Ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. více než 10 kolonií mšic (nymf i zakladatelek) na 100 růžicích v období před květem jabloní.

Za oblastní odbor Opava zpracoval: Ing. Jan Sitek